

Der er jo givet Højskolerne Ret til at beværte ved deres Møder, men uden Udskænkning af berusende Drikke, og hvorfor kunde det saa ikke udstrækkes til at gælde saadanne selskabelige Foreninger? Kunde vi faa en saadan Bestemmelse, fik vi sikkert rammet en Pæl gennem disse usunde og daarlige Foreninger, der opstaa under Foreningsmærket, men kun ere til for at øve Drikkeri og dermed ligestillede Ting. Altsaa, jeg henstiller til det eventuelle Udvalg at indføre skærpede Bestemmelser her. Hvis det kunde ske, og hvis vi kunde faa Kommunernes Ret udvidet, hvad der jo allerede staa i Lovforslaget fra Landstinget, vilde jeg betragte dette Lovforslag som et ikke ringe Fremskridt fra det bestaaende.

E. Sørensen: Paa dette fremskredne Tidspunkt skal jeg fatte mig i Korthed og kun tillade mig at gøre nogle Bemærkninger angaaende §§ 5 og 6. Det er jo Hovedpunktet i Lovforslaget, dette at faa Adgang til at indskrænke Tallet af Beværtninger. I den Retning bevæge vi os for saa vidt ikke paa noget nyt, som der har været Lejlighed til i forskellige Kommuner, nemlig her i Hovedstaden og en Række Købstadkommuner allerede at prøve det endogsaa i et saa langt Tidsrum som 25 Aar, idet Loven af 23. Maj 1873 § 9 har givet Kommunerne Adgang til, saafremt de finde det hensigtsmæssigt, da at fastsætte en Vedtægt, der sætter et bestemt Tal for Beværtninger i Købstaden. Naar nu et Forslag forelægges som dette, der vil gøre dette Forhold obligatorisk, som vil tvinge samtlige Købstæder til at vedtage en saadan skærpet Vedtægt og under Ministeriets Approbation, burde man kunne henvise til, at det bestaaende allerede viser sine gode og heldige Virkninger i de af Landets Købstæder, der i en Aarrække have haft saadanne Vedtægter. Man burde kunne henvise til, at Systemet disse Steder har vist sig heldbringende og vist sig i Stand til at højne Moralen. Men ere da Forholdene med Hensyn til Drikfældigheden virkelig bedre i de Købstæder, der nu i en Aarrække have haft en saadan Vedtægt og altsaa have haft et fast bestemt Antal Beværtninger? Ere de da bedre i de Købstæder — og jeg holder mig her alene til Købstæderne — end i de Købstæder, som ikke have fundet sig foranledigede til at fastsætte en saadan Vedtægt, og hvor altsaa Etableringen som Værtshusholder er fri lige saavel som Etableringen i enhver anden Næringsvej. Det

synes allerede, at dette Spørgsmaal maa besvares benægtende, naar man husker paa, at den egentlige anbefaling for en saadan Monopolisering af Beværtningsdrift stadig lyder paa, at Drikfældigheden er meget betydelig her i Landet, og at det i saa Henseende stadig bliver værre og værre; Fordringen motiveres ved de vistnok meget overdrevne Udtalelser om, at de Danske i det hele taget ere det mest fordrunkne Folk i hele Verden. Ser man til de Kommuner, der have fastsat en saadan Vedtægt, og dem, der ikke have det, for at sammenligne Forholdene i disse, skal jeg blot erindre om den Række Højesteretsdomme sidste Efteraar, der fortalte baade om det natlige og aftenlige Liv i en By, der hidtil har været Landsby, og som derved kun har haft et ganske bestemt og meget indskrænket Antal Beværtninger. Denne By, der nu er kommen ind under andre Forhold og er bleven Købstad, havde et saa ringe og begrænset Antal Beværtninger, at der næppe kunde være Tale om, at en Vedtægt, stadfæstet af Ministeriet, for en By paa 10—12,000 Mennesker vilde fastsætte et saa ringe Antal. Vi maatte altsaa i den By vente at finde Forhold saa udmærkede, som vi i det hele taget kunde vente at opnaa under det ny System med et fast Antal Beværtninger, og i det hele kunde vente at opnaa i denne syndige Verden. Men de Højesteretsdomme og Afsløringer, man fik om forskellige Foreningers natlige Liv og om Smugkroer (*En Stemme: Sutter!*) Ja og „Sutter“, synes ganske vist ikke at tale til Fordel for Systemet. I det hele taget synes det ganske utænkeligt, at den Omstændighed, at der findes nogle flere eller færre Beværtninger og Restaurationer i en By eller ej, skulde have nogen særlig Indvirkning paa, om de forskellige Individider, der nu en Gang have Lyst til at drikke for meget, tilfredsstille denne Drift eller ej. Jeg vil indrømme, at her ere Forholdene meget forskellige paa Landet og i Byerne. Der er naturligvis f. Eks. for Karlene paa en stor Herregaard Forskel paa, om de om Aftenen kun have 5 Minutters Vej til Kroen, eller de have en halv Time eller 3 Kvarter. Selvfølgelig naa de langt tiere hen til Kroen, naar den ligger lige tæt ved vedkommende Gaard, end naar de maa vandre en lang Vej. Men i en Købstad er det jo saaledes, at hvordan end Vedtægten bliver sat, og hvor faa Beværtningssteder der end bliver fastsat, spiller Vejen og den Tid, der anvendes til at gaa den, ingen Rolle, for det bliver dog i alle Tilfælde kun et Par Minutters Tid. Naar en Mand gaar paa Gaden eller